

Міністерство освіти і науки України

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ ТА СТУДЕНТІВ**

**РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Випуск 10

Україна

2024

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Бердянський державний педагогічний університет
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Криворізький державний педагогічний університет
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Хортицька національна академія
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Херсонський державний університет
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ ТА СТУДЕНТІВ

***РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

Випуск 10

Україна

**7-8 листопада
2024**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЛІКУВАННЯ І КОРЕКЦІЇ АУТИЗМУ

*Нечипоренко В.В. доктор педагогічних наук,
професор кафедри спеціальної освіти*

*Позднякова О.Л., доктор педагогічних наук,
професор кафедри спеціальної освіти
Хортицька національна академія, м. Запоріжжя*

Поступовий і незворотній процес розбудови в нашій країні інклюзивного освітнього середовища вимагає від викладачів загальноосвітніх шкіл розуміння психолого-педагогічних особливостей дітей з особливим освітніми потребами, окрема з аутизмом.

Аутизм – явище дуже складне, багатогранне і суперечливе. Як і у випадках з будь-якими іншими хронічними станами, що не мають певної природи і причини, від аутизму не існує окремої єдиної технології або методики, здатної гарантувати повне лікування чи корекцію в обумовлені терміни.

Всі існуючі на сьогодні профільні терапевтичні методи спрямовані на підвищення комунікативних можливостей дітей з аутизмом, розвиток у них необхідних навичок спілкування, поведінки самообслуговування тощо. Особливо це актуально для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

Успіх в корекційно-розвитковій роботі з дитиною з аутизмом багато в чому залежить від ступеня тяжкості проявів цього стану. Зрозуміло, порівняно швидко домогтися високих результатів у дитини з легкою формою РАС буде простіше, ніж у дитини з першої або другої групи, але, незалежно від ступеня аутизму, ймовірність найкращого прогнозу в найбільш короткі терміни значно підвищується при ранній постановці діагнозу.

Всі відомі на сьогодні методики лікування і корекції аутизму можна умовно об'єднати в чотири масштабні групи:

- поведінкова терапія, що коригує спілкування і поведінку;
- медикаментозне лікування;
- біомедицина;
- нетрадиційна (альтернативна) медицина.

Методи лікування аутизму, що мають на меті корекцію поведінки аутичної дитини і підвищення її комунікативних можливостей, включають в себе АВА-терапію (прикладний аналіз поведінки), структуроване навчання ТЕАССН, трудо- чи ерготерапію, сенсорну стимуляцію і інтеграцію, логопедію, розвиваючу, ігрову та візуальну терапію та ін. Кожен з цих терапевтичних підходів підбирається індивідуально, а комбінувати можна далеко не все з них. Поведінкова терапія (за умови регулярних занять і допомоги кваліфікованих фахівців) практично завжди приносить позитивні результати [2; 3].

Медикаментозне лікування аутизму у дітей (терапія лікарськими препаратами) спрямоване не на позбавлення від аутизму як такого, а на усунення деяких супутніх йому симптомів, що погіршують соціальну адаптацію, наприклад, гіперактивності, агресії і / або аутоагресії, судомного синдрому,

гіперактивності і т.ін. Іноді обійтися без медикаментів практично неможливо, проте слід обов'язково враховувати всі протипоказання, можливі побічні ефекти від препаратів і консультуватися з лікарем в кожному окремому випадку [1].

Біомедичне лікування аутизму засноване на очищенні навколишнього середовища дитини і його організму від різних шкідливих речовин. Головною «зброєю» цього методу – здорове харчування і деякі спеціальні дієти. Такий підхід цілком доречний, оскільки атипової реакцією на багато продуктів харчування страждає до 75 % дітей з аутизмом. Правильно підібраний набір необхідних дитині вітамінів, ферментів, амінокислот, пробіотиків і мінералів цілком здатний привести до значних позитивних зрушень як у фізичному стані, так і в психічному розвитку.

Нетрадиційне лікування аутизму у дітей включає цілий спектр різних альтернативних терапевтичних методів від гіпнозу і акупунктури до краніо-сакральної терапії і гомеопатичного лікування. Звичайно, неможливо повністю позбавити дитину від аутизму за допомогою лише альтернативних методик, проте їх можна використовувати в складі комплексної терапії як доповнення до інших методів, наприклад, готувати відвари заспокійливих лікувальних трав для дитини з підвищеною руховою активністю і т. ін.

З цієї ж позиції розглядається і фізіотерапія в лікуванні дітей з аутизмом (магнітотерапія, електросон, фотохромотерапія, електрофорез, лазеротерапія та ін.): Найбільш ефективним буде її використання в комплексі з іншими програмами, в першу чергу – з АВА-терапією.

На сьогодні найпопулярнішими прийомами лікування аутизму, що входять до кожної з перерахованих вище категорій вважаються такі:

- прикладний аналіз поведінки (ПАР або АВА-терапія);
- методика комплексної медико-психолого-педагогічної корекції В. Тарасун;
- структуроване навчання ТЕАССН;
- мовна терапія і логопедія;
- трудотерапія, ерготерапія або окупаційна терапія;
- терапія соціальних навичок;
- розвивальна терапія (SonRise, Floortime, Relationship Development);
- ігрова терапія;
- арт-терапія;
- візуальна терапія;
- сенсорна інтеграція;
- пет-терапія або анімалотерапія;
- дієтотерапія;
- медикаментозне лікування;
- лікування стовбуровими клітинами;
- нетрадиційне лікування;
- лікування в домашніх умовах;

- лікування гомеопатією;
- краніо-сакральна терапія;
- холдинг-терапія;
- лікування гіпнозом (гіпнотерапія);
- метод Томатіс;
- фітотерапія;
- акупунктура (голковколювання);
- остеопатія;
- прикладна кінезіологія.

Отже, в сучасному світі існує велика кількість технологій, методик і способів допомоги дитині з аутизмом. Неможливо однозначно відповісти на питання щодо найкращого методу, оскільки не можна з точністю передбачити реакцію кожної окремої дитини з аутизмом на той чи інший вид терапії. Лише комплексне застосування різних видів корекції, сформоване в індивідуальну корекційно-розвиткову програму допоможе дитині нівелювати прояви аутизму, і в багатьох випадках практично їх позбутися.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гілберт К., Пітерс Т. Аутизм. Медичний і педагогічний вплив. Київ : «С В А Р О Г», 2023. 200 с.
2. Грінсен С., Відер С. На ти з аутизмом. Використання методики Floortime для розвитку стосунків, спілкування та мислення. Київ : «С В А Р О Г», 2023. 2012 с. 597 с.
3. Сансон П. Психопедагогіка та аутизм: досвід роботи з дітьми та дорослими. Київ. «С В А Р О Г», 2023. 212 с.

ЗМІСТ

1. Актуальні проблеми навчання, виховання та розвитку учнів молодшого шкільного віку в Новій українській школі

Крючкова Ю. В., Ісланкіна Є. Профілактика булінгу та конфліктів в освітньому середовищі	1
Макаренко А., Формування партнерської взаємодії в умовах групи продовженого дня	3
Микитин І., Романишин Р.Я. Розвиток підприємницьких умінь в учнів початкової школи	6
Полубень А., Турчина І.С. Впровадження інтегрованого навчання в початкових класах в умовах реалізації НУШ	9
Пономарьова Д., Взаємодія вихователів і батьків у вихованні дитини	10
Різниченко М. Є., Коваль К. В Концептуальні засади реформи нової української школи	14

2. Інновації в освітньому процесі початкової школи: історична ретроспектива і сучасність

Беженарь Л., Коваль К.В. Використання інтерактивних методів в початковій школі на уроках української мови	16
Бухенко В., Скворцова С.О. Використання штучного інтелекту у навчанні математики учнів початкової школи	19
Вавілюк К., Раєвська І.М. Вплив кейс технології на розвиток критичного мислення молодшого школяра	22
Кушнір Н., Прибора Т. О. Вплив медіазасобів на розвиток молодших школярів у контексті сучасної освіти	24
Міщенко Д.Ю., Андросова Н. М. Сучасні методи формування комунікативних компетенцій у молодших школярів	27
Саміленко О.М., Раєвська І.М. Огляд цифрових інструментів для розвитку системного мислення в молодших школярів	31

3. Психолого-педагогічні та соціальні умови формування особистості учнів молодшого шкільного віку в освітньому середовищі Нової української школи

Лопан С. П., Коваль К. В. Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку	34
Покришка А., Бай І.Б. Розвиток художньо-творчих здібностей учнів початкової школи в позаурочний час	37

Сапранкова К., Лесик А. Методи арттерапії як засіб зниження рівня агресивної поведінки здобувачів початкової освіти в умовах нової української школи	41
Сулятицька М., Котик Т.М. Використання мультимедіа для формування комунікативної компетенції молодших школярів	44
Химич М.А., Матвієнко О.В. Комплексний підхід до створення безпечного освітнього простору в початковій школі: фізичні, психологічні та соціальні аспекти	48
Шантер Ю. Е., Гнезділова К. М. Психолого-педагогічні умови формування емоційного інтелекту молодшого школяра в освітньому середовищі НУШ	51
4. Дистанційне і змішане навчання в умовах війни	
Ткаченко Н. А., Турчина І. С. Формування пізнавальної активності молодших школярів в умовах воєнного часу: теоретичний аспект	55
Ярмошкіна М.В., Дистанційне навчання математики в умовах нуш	61
5. Проблема наступності освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти	
Вовканець В., Товканець О.С. Педагогічні умови розвитку творчості дітей дошкільного віку	62
Гребенюк А.Ю., Цуканова Н.М. Готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі	64
Денисенко Д.С., Коновальчук М. В. Розвиток національної ідентичності через рідну мову у дошкільнят	67
Кудлейчук М., Плетеницька Л.С. Особливості забезпечення наступності між старшими дошкільниками та першокласниками щодо формування логіко-математичної компетентності	70
Роман Т., Товканець О.С. Принципи розвитку сучасної дошкільної освіти	73
6. Організація інклюзивної освіти в середовищі Нової української школи	
Бут А., Мухіна Т.Є. Технології навчання молодших школярів з особливими освітніми потребами	75
Дергач М.А., Гордієнко Н.М. Дидактичні вимоги до створення корекційно-розвиткових програм з подолання агресії учнів молодших класів з аутизмом	79
Дрогомирецька В., Кирста Н.Р. Соціально-абілітаційна робота з сім'ями дітей з тяжкими порушеннями мовлення	82

Загородня П. О., Петрик К. Ю. Альтернативна та додаткова комунікація в інклюзивній освіті: нові можливості для навчання здобувачів початкової освіти	84
Коломоєць Д. С., Чигріна Я. Ю. Технологічна культура педагогічних працівників закладів освіти з інклюзивним навчанням як елемент їх загальної культури	88
Нечипоренко В.В., Позднякова О.Л. Сучасні підходи до лікування і корекції аутизму	91
Шатанська І., Значення гри в організації освітнього процесу із здобувачами початкової освіти з порушеннями мовлення	94
Щерба М., Кирста Н.Р. Особливості формування фонетико-фонематичної компетенції у дітей дошкільного віку з синдромом Дауна	96
7. Актуальні проблеми фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті стандартизації	
Золотаренко Т.О., Васютіна Т.М. Роль громадянської освіти у формуванні педагогічної майстерності майбутніх учителів початкових класів: порівняльний аналіз стандартів Норвегії та України	99
Кавін Х., Ушневич С.Е. Формування професійної компетентності майбутніх викладачів ім у контексті літературознавчих практик	102
Матвієнко В.О., Васютіна Т.М. Роль педагогіки партнерства у підготовці вчителів до формування ключових компетентностей учнів	105
Погорєлова В.І., Лісіна Л.О. Підготовка майбутніх учителів до формування пізнавальної активності здобувачів початкової освіти: теоретичний аспект	107
Попов О.А., Губарева Д.В. Сучасні підходи до формування готовності майбутніх учителів початкової школи до толерантного виховання учнів	111